

ROMÂNIA

**CURTEA DE APEL CONSTANȚA
SECȚIA A II-A CIVILĂ,
CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL**

Dosar nr. 335/36/2014

ÎNCHEIERE

Ședința publică de la 27 octombrie 2014

Completul compus din:

Președinte – Ramona Poppa

Grefier – Nela Lechințan

S-a luat în examinare acțiunea în contencios administrativ formulată de reclamantul _____ cu sediul procesual ales în Techirghiol, str. Ecaterina Teodoroiu nr.11, județul Constanța, în contradictoriu cu pârâțul **GUVERNUL ROMÂNIEI** cu sediul în București, sector, Piața Victoriei nr.1, **MINISTERUL FINANTELOR** cu sediul în București, sector 5, str. Apolodor nr. 17 și **MINISTERUL MEDIULUI ȘI SCHIMBĂRILOR CLIMATICE** cu sediul în București, sector 5, B-dul Libertății nr. 12, având ca obiect obligația de a face/pretenții.

La apelul nominal făcut în ședință publică se prezintă avocat Papu Viorel pentru reclamant, în baza împuternicirii avocațiale depuse la dosar, lipsind pârâțul.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință care evidențiază părțile, obiectul litigiului, mențiunile referitoare la îndeplinirea procedurii de citare. Reclamantul a depus la dosar documentația solicitată de instanță și răspunsul înaintat de Ministerul Finanțelor Publice cu privire la cererea de revocare.

Curtea acordă cuvântul asupra admisibilității cererii de sesizare a Curții Constituționale cu soluționarea excepției de neconstituționalitate a art. XV din OUG nr. 8/2014 invocată de reclamant.

Apărătorul reclamantului consideră că cererea de sesizare a Curții Constituționale cu soluționarea excepției de neconstituționalitate invocată este admisibilă. Curtea Constituțională nu a mai fost sesizată cu o astfel de cerere și nu s-a mai pronunțat vreodată asupra neconstituționalității art. XV din OUG 8/2014. Conform art. 9 alin2 din Legea 554/2004 solicită suspendarea judecării cauzei până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției.

CURTEA

Asupra excepției de neconstituționalitate:

1. Prin cererea de chemare în judecată formulată la data de 26.05.2014, reclamantul _____ a solicitat Curții de Apel Constanța – Secția a II-a Civilă, de Contencios Administrativ și Fiscal obligarea pârâtului Guvernul României la plata sumei de 100 lei, reprezentând daune morale pricinuite de art.XV din OUG nr.8/2014, invocând și excepția de neconstituționalitate a prevederilor menționate.

În susținerea *excepției de neconstituționalitate*, reclamantul arată următoarele:

Excepția este admisibilă în condițiile în care, fiind în posesia a două titluri executorii în materia restituirii taxei auto, reclamantul este vătămat prin art.XV din OUG nr.8/2014, prin care se eșalonează pe 5 ani plata oricăror sume în materia taxei auto stabilite de către instanțele judecătorești până la data de 31.12.2015 și suspendă de drept orice procedură, excepția are legătură cu fondul cauzei și până în prezent Curtea Constituțională nu s-a pronunțat asupra acestui act normativ.

Se precizează că art.XV din OUG nr.8/2014 este neconstituțional întru totul, pentru încălcarea următoarelor articole din Constituția României:

- Art.15 alin.2 este încălcat în sensul că se reglementează și pentru trecut, nefăcându-se nici un fel de distincție între momentul la care titlurile executorii au căpătat această putere;
- Art.16 alin.2 este încălcat, termenul „lege” trebuie reținut ca fiind ansamblul dispozițiilor legale care prevăd prioritatea dreptului comunitar față de dreptul național;
- Art.21 alin.3. Dreptul la un proces echitabil presupune și executarea echitabilă, chiar prin intermediul executării silite, a măsurilor cuprinse în hotărârile judecătorești executorii;
- Art.44 alin.1 este încălcat sub un dublu aspect. Pe de o parte, dreptul la proprietate al reclamantului cu privire la sumele câștigate în instanță și prelevate de organele aflate în subordinea Guvernului în mod abuziv, devine iluzoriu, iar pe de altă parte, creanța reclamantului nu are nici un fel de garanție în condițiile în care nu poate forma obiectul executării silite;
- Limitele art.53 alin.1 nu sunt respectate de Guvernul României și astfel art.XV din OUG nr.8/2014 este neconstituțional, întrucât nu există niciuna dintre situațiile limitative descrise de norma constituțională, care să poată determina schilodirea unor hotărâri judecătorești care au stabilit drepturi clare în favoarea reclamantului;
- Prevederile art.124 alin.1 și 3 rămân iluzorii, având în vedere nu se poate respecta caracterul de egalitate al actului de justiție în condițiile în care Guvernul României limitează și suspendă efectele unei hotărâri judecătorești.

- Art.126 alin.6 este încălcat în sensul că nu se mai poate vorbi despre garantarea dreptului la contencios administrativ, prin intervenția actului contestat;
- Art.148 alin.2 și 4 prevede caracterul prioritar al dreptului comunitar față de cel național și aplicarea directă a dreptului comunitar, astfel că în lumină acestui principiu, instanțele judecătorești au reținut că taxele prelevate nelegal, cu încălcarea dreptului comunitar, trebuie restituite de îndată ab origine și în integritate, iar nu eșalonat sau fără a putea apela la executarea silită.

2. Conform art.9 alin.2 din Legea nr.554/2004, „Instanța de contencios administrativ, dacă apreciază că excepția îndeplinește condițiile prevăzute de art. 29 alin. (1) și (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, sesizează, prin încheiere motivată, Curtea Constituțională și suspendă soluționarea cauzei pe fond.

Potrivit prevederilor art.29 alin.1 din Legea nr.47/1992 republicată, „Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, care are legătură cu soluționarea cauzei în orice fază a litigiului și oricare ar fi obiectul acestuia”.

Alin.3 prevede că „nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale”.

Constatând că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.XV din OUG nr.8/2014 este admisibilă întrucât privește un text de lege în vigoare și incident cauzei (acțiunea reclamantului în despăgubiri se întemeiază pe neconstituționalitatea ordonanței Guvernului României), nedeclarat anterior neconstituțional, Curtea de Apel va dispune, în temeiul prevederilor legale expuse, suspendarea soluționării cauzei pe fond și sesizarea Curții Constituționale în vederea soluționării excepției de neconstituționalitate.

3. Opinia instanței.

Apreciem că excepția de neconstituționalitate ridicată este întemeiată, pentru următoarele argumente:

Potrivit prevederilor ART. XV din OUG nr.8/2014:

„(1) Plata sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești având ca obiect restituirea taxei pe poluare pentru autovehicule și a taxei pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule, dobânzile calculate până la data plății integrale și cheltuielile de judecată, precum și alte sume stabilite de instanțele judecătorești, devenite executorii până la data de 31 decembrie 2015, se va realiza pe parcursul a 5 ani calendaristici, prin plata în fiecare an a 20% din valoarea acestora.

(2) Cererile de restituire ale contribuabililor prevăzuți la alin. (1) se soluționează, conform prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în termen de 45 de zile de la înregistrare, iar plata tranșelor anuale se efectuează conform graficului stabilit de Administrația Fondului pentru Mediu.

(3) Termenul prevăzut la alin. (1) curge de la data împlinirii termenului prevăzut la alin. (2).

(4) În cursul termenului prevăzut la alin. (1) orice procedură de executare silită se suspendă de drept.

(5) Sumele prevăzute la alin. (1), plătite în temeiul prezentei ordonanțe de urgență, se actualizează cu indicele prețurilor de consum comunicat de Institutul Național de Statistică.

(6) Procedura de efectuare a plății titlurilor executorii va fi stabilită prin ordin comun al ministrului mediului și schimbărilor climatice și al ministrului finanțelor publice, cu respectarea termenelor prevăzute la alin. (1).

(7) Plățile restante la sumele aferente titlurilor executorii emise până la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență și pentru care nu a fost demarată procedura de executare silită se efectuează cu respectarea prevederilor alin. (1) - (6)."

Textele constituționale invocate de reclamant și considerate a fi încălcate prevăd:

Art.15 alin.2: Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.

Art.16 alin.2: Nimeni nu este mai presus de lege.

Art.21 alin.3: Părțile au dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil.

Art.44 alin.1: Dreptul de proprietate, precum și creanțele asupra statului, sunt garantate. Conținutul și limitele acestor drepturi sunt stabilite de lege.

Art.53 alin.1: Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav.

Art.124 alin.1: Justiția se înfăptuiește în numele legii.

Art.124 alin.3: Judecătorii sunt independenți și se supun numai legii.

Art.126 alin.6: Controlul judecătoresc al actelor administrative ale autorităților publice, pe calea contenciosului administrativ, este garantat, cu excepția celor care privesc raporturile cu Parlamentul, precum și a actelor de comandament cu caracter militar. Instanțele de contencios administrativ sunt competente să soluționeze cererile persoanelor vătămate prin ordonanțe sau, după caz, prin dispoziții din ordonanțe declarate neconstituționale.

Art.148 alin.2: Ca urmare a aderării, prevederile tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, precum și celelalte reglementări comunitare cu caracter obligatoriu, au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne, cu respectarea prevederilor actului de aderare.

Art.148 alin.4: Parlamentul, Președintele României, Guvernul și autoritatea judecătorească garantează aducerea la îndeplinire a obligațiilor rezultate din actul aderării și din prevederile alineatului (2).

Curtea de Apel apreciază că prevederile *art.XV din OUG nr.8/2014*, prin care a fost eșalonată plata sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești având ca obiect restituirea taxei pe poluare pentru autovehicule și a taxei pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule, dobânzile calculate până la data plății integrale și cheltuielile de judecată, precum și alte sume stabilite de instanțele judecătorești, pe o perioadă de 5 ani calendaristici și prin care a fost suspendată de drept orice procedură de executare silită, contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în *art.21 alin.3 și art.148 alin.2 și alin.4 din Constituția României*, având în vedere considerentele ce se vor expune:

Noțiunea de termen rezonabil a fost analizată de Curtea Constituțională, care a precizat în cadrul unei bogate jurisprudențe, că termenul rezonabil este un concept esențialmente variabil și aprecierea sa se face în funcție de circumstanțele cauzei și ținând seama de complexitatea acesteia, de comportamentul reclamantilor și de cel al autorităților competente, precum și de miza litigiului pentru părțile în cauză (*Decizia nr. 188/2 martie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 237/14 aprilie 2010, Decizia nr. 190/2 martie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 224/9 aprilie 2010, Decizia nr.528/12 decembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.63/24 ianuarie 2014*) și că, prin urmare, conceptul de termen rezonabil trebuie privit atât din perspectiva cetățeanului-creditor, cât și din cea a statului-debitor.

Instanța de contencios constituțional a arătat și faptul că, referitor la eșalonarea plății unor sume de bani ce constituie obiect al unor creanțe asupra statului și la caracterul rezonabil al termenului în care a fost luată măsura eșalonării, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, a statuat prin Decizia din 4 septembrie 2012, pronunțată cu privire la *Cererea nr. 57.265/2008 introdusă de Dumitru Daniel Dumitru și alții împotriva României*, că plata eșalonată a sumelor datorate de stat nu poate fi considerată nerezonabilă, dacă o parte substanțială din creanțe a fost deja plătită, sumele plătite fiind actualizate de fiecare dată în raport cu indicele prețurilor de consum din data plății, precum și pentru faptul că nu există vreun indiciu care să sugereze că, pe viitor, Guvernul ar avea intenția de a nu respecta calendarul plăților.

Tot Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit prin Hotărârea din 20 decembrie 2007, pronunțată în *Cauza Miclici împotriva României*, că suspendarea executării unei hotărâri judecătorești, pentru o perioadă de peste cinci ani, reprezintă o perioadă anormal de lungă și că autoritățile naționale ar fi trebuit să acționeze cu mai multă diligență pentru a evita ca reclamantul să sufere o situație de incertitudine juridică o perioadă atât de lungă și a constatat încălcarea prevederilor art. 6 paragraful 1 din Convenție.

Se arată în mod corect de către reclamant că executarea este parte a procesului, întreaga procedură fiind necesar a respecta termenul rezonabil instituit de art.6 paragraful 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și de art.21 alin.3 din Constituția României.

Ne aflăm în situația achitării unor taxe - taxa pe poluare pentru autovehicule și taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule, a căror percepere a fost apreciată ca fiind nelegală, prin neconformitatea dreptului național care le reglementează cu dreptul comunitar și pentru care au fost pronunțate hotărâri judecătorești irevocabile de restituire, împreună cu dobânzile datorate de Stat până la data restituirii efective.

Hotărârile instanțelor naționale au avut în vedere Hotărâri preliminare ale Curții de Justiție a Uniunii Europene, cu privire la efectul acestora Curtea arătând că scopul hotărârii preliminare este de a decide asupra dreptului, iar această hotărâre este obligatorie pentru instanța națională în ceea ce privește interpretarea prevederii comunitare și a actului comunitar în cauză (*cauza C-52/76 – cauza Benedetti c. Munari*).

Curtea de Justiție a Uniunii Europene a stabilit prin hotărârile preliminare pronunțate în *cauzele C-402/09 - cauza Tatu și C-263/10 – cauza Nisipeanu*, că dreptul național care instituie cele două categorii de taxe contravine articolului 110 TFUE.

Trebuie remarcat că CJUE a respins cererea Statului Român de limitare a efectelor în timp a hotărârii Curții, ceea ce înseamnă că cele două hotărâri se aplică retroactiv și lipsesc de temei juridic prelevarea taxei de poluare în perioada 1 iulie 2008 – 31 decembrie 2010. Curtea a remarcat că nu s-a probat faptul că restituirea taxelor de poluare ar avea efecte negative asupra economiei naționale.

Cum România este stat membru al Uniunii Europene începând cu data de 1 ianuarie 2007, sunt activate dispozițiile art.148 alin.2 din Constituția României conform căroră legislația comunitară cu caracter obligatoriu prevalează legii interne, iar conform alin.4 din același articol, jurisdicțiile interne garantează îndeplinirea acestor exigențe.

Pe de altă parte, în lumina prevederilor art.148 din Constituția României, obligația de a aplica prioritar dreptul comunitar nu este opozabilă numai jurisdicțiilor ci și Guvernului însuși și organelor componente ale acestuia.

În cadrul aceeași analize, se impune a fi avută în vedere și hotărârea din 18.04.2014 pronunțată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în *cauza C - 565/11 – cauza Irimia*, în care a stabilit că dreptul de a obține rambursarea unor taxe percepute de un stat membru cu încălcarea dreptului Uniunii reprezintă consecința și completarea drepturilor conferite justițiabililor de dispozițiile dreptului Uniunii care interzic astfel de taxe.

Mergând mai departe, Curtea de la Luxemburg a arătat că atunci când un stat membru a încasat taxe cu încălcarea normelor dreptului Uniunii, justițiabilii au dreptul la restituirea nu numai a taxei percepute fără temei, ci și a sumelor plătite

acestui stat sau reținute de acesta în legătură directă cu taxa respectivă. Aceasta cuprinde și pierderile reprezentate de indisponibilizarea sumelor ca urmare a exigibilității premature a taxei.

Apreciem, aşadar, că în referire la art.XV din OUG nr.8/2014 nu sunt respectate cerințele constituționale privind executarea hotărârii judecătorești într-un termen rezonabil, precum și cel al priorității dreptului comunitar, incluzând aici jurisprudența CJUE, ca izvor secundar de drept comunitar, pentru faptul că beneficiarii titlurilor executorii menționate în ordonanța de urgență nu au primit parte din creanța invocată, momentul efectiv al plății acestor taxe se situează cu mult înainte de obținerea titlului executoriu, executivul și organele acestuia au continuat să solicite și să perceapă taxele, contrar jurisprudenței naționale și comunitare.

În consecință, măsura justificată de Guvern prin necesitatea menținerii echilibrului bugetar nu poate fi considerată a avea un scop legitim, având în vedere că s-a ajuns la o proporție deosebit de semnificativă a creanțelor de această natură împotriva statului, tocmai datorită acțiunilor executivului și organelor sale.

Raportat la celelalte texte constituționale invocate de reclamant în susținerea excepției de neconstituționalitate, Curtea de Apel apreciază că acestea nu au fost încălcate prin prevederile art.XV din OUG nr.8/2014.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII
DISPUNE**

Constată admisibilă excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. XV din OUG nr. 8/2014 invocată de reclamantul _____ cu sediul procesual ales în Techirghiol, str. Ecaterina Teodorescu nr.11, județul Constanța și sesizează Curtea Constituțională în vederea soluționării excepției.

În temeiul art. 9 alin.2 din Legea nr. 554/2004, suspendă soluționarea cauzei pe fond.

Pronunțată în ședința publică azi, 27 octombrie 2014.

**Președinte,
Ramona Poppa**

**Grefier,
Nela Lechințan**

Tehnored.jud.R.P.
2 ex./30.10.2014

